

O OVOJ KNJIZI

Ova knjiga sadrži dvadeset mojih rasprava, koje su najvećim dijelom objavljene, a odnose se ponajprije na gramatičke kategorije i kategorijalna značenja u hrvatskome jeziku. Jedan dio rasprava nastao je na osnovi predavanja održanih na seminarima Zagrebačke slavističke škole (u okviru tematskih blokova: Hrvatski glagolski sustav, Imenske riječi u hrvatskome jeziku, Suznačne riječi u hrvatskome jeziku, Izražavanje načinskih i količinskih značenja u hrvatskome jeziku te Prostor u jeziku) odnosno na poslijediplomskim studijima kroatistike ili lingvistike (u Zagrebu, Sarajevu, Rijeci i Osijeku). Drugi dio rasprava objavljen je u zbornicima sa znanstvenih skupova ili u spomen-knjigama (*Festschriftima*) posvećenim pojedinim mojim profesorima ili kolegama, a treći dio objavljen je u časopisima.

Knjiga je podijeljena u dva dijela. U prvom je riječ o gramatičkim kategorijama općenito, o njihovu odnosu prema govornom činu (odnosno prema sudionicima govornoga čina, tj. prema govorniku ili sugovorniku), o specifičnostima pojedinih kategorija koje se tiču imenskih riječi i o njihovu odnosu prema onim kategorijama koje su svojstvene glagolima te, napokon, o raznolikim načinima izražavanja pojedinih gramatičkih kategorija u hrvatskome jeziku, posebno kategorija prostora, vremena, lica, načina, poredbe, živosti, padeža, broja i roda. Na kraju su prvoga dijela dva priloga posvećena posebno glagolima.

Prvi je kontrastivne naravi i tiče se odnosa između oblika prezenta (posebno prezenta svršenih glagola) u hrvatskom i slovenskom jeziku, a u drugome je riječ o glagolima govorenja (mišljenja, osjećanja, percipiranja i sl.), njihovim sintaktičkim i leksičkim osobitostima te o njihovim dopunama.

Drugi dio knjige posvećen je gramatičkim osobitostima tzv. »malih«, tj. nepromjenjivih odnosno suznačnih (sinsemantičnih) riječi, posebno čestica, suznačnih glagola, nekih priloga i veznika.

Knjiga je u prvom redu namijenjena studentima kroatistike (napose poslijediplomandima), studentima opće lingvistike te svima onima koje zanima kategorijalno ustrojstvo hrvatskoga, ali i bilo kojega drugog jezika, jer dobro poznavanje kategorijalnih temelja materinskoga jezika posve sigurno olakšava i poznavanje kategorijalnih temelja bilo kojega drugog jezika.

Ovoj je knjizi svojstveno i to da je izrazito komplementarna s *Gramatikom hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta* što sam je 2005. godine (²2007) objavio s profesorom Josipom Silićem. Komplementarnost se sastoji ponajprije u tome što se u *Gramatici* opisuje gramatičko ustrojstvo hrvatskoga jezika, a u ovoj se knjizi pojedine gramatičke kategorije i druge gramatičke pojavnosti, na kojima se temelji to gramatičko ustrojstvo, dodatno objašnjavaju i stavljaju u kontekst širih, semantičkih i(li) logičkih kategorija.

Zahvaljujem Matici hrvatskoj na tome što je u svojim izdavačkim planovima našla mjesta za ovu moju knjigu. Posebnu zahvalu dugujem glavnoj urednici Matičinih izdanja gospođi Romani Horvat.

I. P.